

**Česká školní inspekce
Ústecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIU-89/23-U

Název	Dětský domov a Školní jídelna, Most, K. H. Borovského 1146, příspěvková organizace
Sídlo	K. H. Borovského 1146, 434 01 Most
E-mail	ddkhhb@edu-most.cz
IČO	62209256
Identifikátor	600029328
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Miroslava Kavecká
Zřizovatel	Ústecký kraj
Místo inspekční činnosti	K. H. Borovského 1146, Most
Inspekční činnost na místě	1. 2. 2023 – 3. 2. 2023 a 9. 2. 2023 – 10. 2. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b), c) a odst. 6 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivě výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky č. 438/2006 Sb., kterou se upravují povinnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Dětský domov a Školní jídelna, Most, K.H. Borovského 1146, příspěvková organizace (dále „zařízení“ nebo „dětský domov“) vykonává činnost dětského domova a školní jídelny. Do dětského domova jsou zařazovány děti se soudem nařízenou ústavní výchovou nebo na základě předběžného opatření. V době inspekční činnosti bylo evidenčně umístěno v šesti rodinných skupinách 44 dětí. Z tohoto počtu měla jedna osoba soudem prodloužený pobyt po dosažení zletilosti o jeden rok a dvě zletilé nezaopatřené osoby pobývaly v zařízení na základě smlouvy o dobrovolném pobytu z důvodu přípravy na budoucí povolání. Děti navštěvují mateřské a základní školy ve městě nebo pokračují ve středním vzdělávání, jedna osoba studuje na vysoké škole.

O své činnosti zařízení informuje prostřednictvím webových stránek www.ddmost.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka dětského domova nastavila mechanismy k odstranění nedostatků zjištěných při poslední inspekční činnosti v roce 2021. Realizací přijatých opatření se zlepšil vnitřní informační systém, aktuální informace o dětech a organizační záležitosti se projednávají na každodenních poradách vychovatelů. Vypovídající hodnotu má elektronický systém vedení dokumentace, který obsahuje všechny zásadní informace o výchovně-vzdělávacím procesu. Nedostatky však přetrvávají zejména v řízení pedagogických procesů. Nastavený kontrolní systém není plně funkční. Ke zjištěním z kontrolní a hospitační činnosti nejsou vždy přijímána účinná opatření. Naplňování některých opatření ke zlepšení není systematicky sledováno, např. plánování činností podle cílů stanovených v programech rozvoje osobnosti dítěte (dále „PROD“), množství stravy a složení jídelníčku.

Od počátku aktuálního školního roku došlo ke změně na pozici vedoucí vychovatelky, na niž ředitelka zařízení účelně delegovala některé organizační a kontrolní pravomoci. Změna přispěla ke sjednocení přístupů vedoucích pracovníků k řízení pedagogických procesů. I přes zajištění externí supervize se však nedaří vytvořit příznivé interpersonální vztahy a stabilizovat tým pedagogů. Další vzdělávání pedagogických pracovníků vyplývá z potřeb školy a jejich zájmu, zaměřovalo se především na studium ke splnění kvalifikačních předpokladů. Ředitelka zařízení se vzdělávala v tématech prevence a projevů rizikového chování dětí, příležitostí ke zlepšení stávajícího stavu je zaměřit se na způsoby komunikace a volbu vhodných metod práce se staršími dětmi. Přínosem pro pedagogy je absolvování psychoterapeutického výcviku nebo výcviku krizové intervence. V zařízení nepracuje etoped, v aktuálním školním roce došlo k ukončení spolupráce s psychologkou, která do zařízení pravidelně docházela a pracovala s dětmi podle potřeby nebo jejich zájmu. Aktuálně tak neprobíhá vlastní diagnostika ani terapie. Péče o děti se závažnými výchovnými, zdravotními nebo psychickými obtížemi je zajišťována ve spolupráci s poradenskými zařízeními, středisky výchovné péče, praktickými lékaři, externími psychology apod. Kromě odborných specialistů vhodně doplňují výchovně-vzdělávací proces další navázaná partnerství s ostatními školskými zařízeními, školami, neziskovými organizacemi, nadacemi, orgánem sociálně právní ochrany dětí a Policií ČR.

Ředitelka dětského domova reagovala na zjištění z poslední inspekční činnosti, upravila pracovní dobu pedagogů a navýšila počet bezpečnostních pracovníků zajišťujících péči o děti v nočních a ranních hodinách. Přesto z organizačních důvodů nastávaly situace, kdy nebyla dostatečně personálně zajištěna adekvátní péče o děti v nočních a ranních hodinách.

Ředitelka klade důraz na zlepšování materiálních podmínek dětského domova. Byty rodinných skupin jsou uzpůsobeny svým vybavením běžné domácnosti, byl vybudován cvičný byt. Děti mají k dispozici počítačové vybavení. Zahrada dětského domova umožňuje pohybové aktivity, podle nastavených podmínek děti navštěvují vnitřní bazén, který je součástí zařízení. Vzhledem k vyššímu počtu mladších dětí, chybí v některých skupinách dostatek didaktických i konstruktivních her pro nejmladší děti.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Při přijímání i umístování dětí do jednotlivých rodinných skupin jsou dodržovány podmínky stanovené příslušnými právními předpisy. Každé dítě při příchodu do zařízení má určeného svého klíčového pracovníka. Ředitelka respektuje sourozenecké vazby, individualitu a potřeby dětí. Pokud společné umístění sourozenců není ze závažných důvodů možné, pedagogové aktivně podporují udržování pravidelného osobního kontaktu mezi nimi. Většina oslovených dětí při rozhovorech sdělovala, že jsou v zařízení spokojené, svá práva a povinnosti znaly, rozuměly jim. Shodly se i na tom, že „svému“ pedagogovi důvěřují a mohou se na něj se vším obrátit, svěřovat se se svými problémy. Od poslední inspekční činnosti přetrvává nedůvěra některých, zejména starších dětí, k ředitelce zařízení. Dle jejich vyjádření s nimi nedokáže s respektem a partnersky komunikovat. Starší děti si stěžovaly také na nedostatečné množství jídla, především ve večerních hodinách, což potvrdila i zjištění České školní inspekce. Navíc častým opakováním stejných jídel v jednom dni není zaručena jejich pestrost.

Děti se po příchodu ze škol postupně setkávají ve společenské místnosti s vychovatelkou a případně v dalších prostorách domova s vedoucí vychovatelkou a ředitelkou zařízení. V době inspekční činnosti se děti scházely ve dvou bytech, měly dostatek času i prostoru k relaxaci ve formě volných her nebo klidových činností. Zájemci se věnovali tvoření v keramické dílně. Do bytů svých rodinných skupin přecházely děti s počátkem přímé výchovně-vzdělávací činnosti kmenových vychovatelů. Při přípravě do školy vychovatelé kladli důraz na posilování vlastní zodpovědnosti dětí, povzbuzovali je, vhodně motivovali. V odpoledních hodinách se děti věnovaly společenským hrám, výtvarným a pracovním činnostem, práci na počítači. Vysoký počet dětí se účastnil zájmových aktivit pořádaných jinými organizacemi. Volnočasové aktivity mimo zařízení ředitelka cíleně podporuje. V rodinných skupinách panovala příjemná atmosféra a bylo patrné, že pedagogové i děti mají k sobě navzájem velmi blízký pozitivní vztah. Vychovatelé pracovali s dětmi individuálně i skupinově, povzbuzovali děti pochvalou, věnovali zvýšenou pozornost dětem se speciálními vzdělávacími potřebami. Dovednosti a pracovní návyky potřebné v reálném životě získávaly děti zejména při režimových činnostech, přípravě pokrmů, úklidu či osobní hygieně.

Sledované činnosti vycházely z týdenních programů výchovně-vzdělávacích činností. Při jejich tvorbě vychovatelé přihlížejí k dosavadním znalostem a zkušenostem jednotlivých dětí. Pouze malá část pedagogů však systematicky promýšlí a připravuje vzdělávací aktivity v souladu s individuálními potřebami dětí tak, aby docházelo k cílené provázanosti s PROD. Převažují pracovní, rozumové, výtvarné a tělovýchovné činnosti, méně jsou zastoupeny ostatní složky výchovy, např. aktivity zaměřené na prevenci rizikového chování.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení v rodinných skupinách je plně v kompetenci vychovatelů, případné nedodržení pravidel řeší s dětmi operativně dle jasně nastavených kritérií výchovných opatření. Výchovné postupy používají s ohledem na specifika dítěte. Jednotnost v hodnocení dětí je podložena každodenními schůzkami sloužících vychovatelů s vedením zařízení. Děti jsou motivovány zejména navýšením kapesného, sladkostmi a účastí na zajímavých akcích. Pozitivním zjištěním od poslední inspekční činnosti je převaha kladných opatření ve výchově, kterými se daří podporovat žádoucí vzorce chování dětí. Na pravidelných týdenních rodinných setkáváních probíhá hodnocení chování dětí, jejich školních výsledků i realizovaných aktivit. Z rozhovorů s dětmi vyplynulo, že by měly zájem i o společná komunitní setkávání ředitelky se všemi kmenovými vychovateli a dětmi, na kterých by sdílely informace také o aktivitách jiných rodinných skupin.

Vyhodnocení PROD probíhá jednou za dva měsíce, vychází z reedukačních záznamů, děti se k němu mohou vyjadřovat. Pravidelné vyhodnocování umožňuje vhodně reagovat na změny. Dílčí cíle jsou však stanoveny v některých případech pouze obecně, při tvorbě týdenních programů s nimi vychovatelé aktivně nepracují.

Výsledky výchovy a vzdělávání jsou průběžně monitorovány a projednávány. Školní neúspěšnost řeší vychovatelé pravidelnou komunikací s třídními učiteli, dětský domov zajišťuje doučování dětí nebo vyhledává odbornou pomoc školských poradenských zařízení. Dětem s komunikačními a řečovými problémy poskytují vychovatelé v součinnosti s klinickým logopedem individuální péči. Případy rizikového chování dětí včetně jejich řešení a návrhů opatření řeší metodička prevence ve spolupráci s vychovateli a vedením. Podle potřeby dětí ambulantně navštěvují středisko výchovné péče.

Pedagogové vedou děti k osvojení pozitivních vzorců lidského chování a posilují jejich schopnost sociálních interakcí. V rámci prevence rizikového chování a nácviku chování v extrémních situacích se nejstarší děti účastní projektových dnů „Trénink dospělosti“. Zařízení poskytuje dětem dostatek příležitostí k pohybovým a sportovním aktivitám. Dílčí výsledky vzdělávání, zejména pěvecké a taneční dovednosti dětí, jsou prezentovány, např. při charitativních akcích, setkáních dětských domovů (Nejmilejší koncert). Vzdělávání dětí vhodně doplňují např. výlety, prázdninové pobyty, společenské, kulturní a sportovní akce, besedy a další všestranně zaměřené aktivity s cílem podpory jejich občanských kompetencí. Docházením do kroužků pořádaných externími subjekty, jsou děti v dostatečném kontaktu se svými vrstevníky.

Dětský domov podporuje kontakt dětí s biologickými rodiči a blízkými osobami. Pořádáním společných akcí s jinými výchovnými zařízeními napomáhá také udržení sourozeneckých vazeb. Před odchodem dětí ze zařízení, dosažením zletilosti nebo ukončením středního vzdělávání s nimi aktivně vychovatelé a sociální pracovníci pracují, zařizují pro ně v případě potřeby ubytování. Zapojením do projektu Dejme dětem šanci je mladým dospělým poskytnuto základní vybavení domácnosti.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Ředitelka zařízení realizovala opatření k odstranění nedostatků zjištěných při inspekční činnosti v roce 2021 pouze částečně. Přetrvávají nedostatky v kontrolním systému a pedagogickém vedení.
- Stále se nedaří stabilizovat tým pracovníků zajišťujících výchovně-vzdělávací činnost.
- Zlepšení nastalo v udělování výchovných opatření, dětem jsou udělována v souladu s nastavenými pravidly, převažují kladná opatření.
- K přípravě na samostatný život pro zletilé osoby byl vybudován cvičný byt.

Silné stránky

- Zařízení podporuje děti v navazování vrstevnických vztahů mimo dětský domov prostřednictvím jejich široké účasti v externích zájmových a volnočasových aktivitách.
- Úspěšná prezentace dětského domova na veřejnosti podporuje sociální dovednosti dětí a pozitivně ovlivňuje patriotismus.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Nastavený kontrolní a evaluační systém není dostatečně využíván pro zlepšení řízení pedagogických procesů.
- Pouze malá část pedagogů systematicky promýšlí a připravuje vzdělávací aktivity v souladu s individuálními potřebami tak, aby docházelo k cílené provázanosti s programy rozvoje osobnosti dítěte.
- Nízká participace pedagogů na svém profesním rozvoji.

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Zjištění z kontrolní a hospitační činnosti účelně využívat v řízení pedagogických procesů, poskytovat pedagogům efektivní zpětnou vazbu a přijímat účinná opatření k nápravě zjištěných nedostatků.
- Dostatečně personálně zajistit péči o děti v nočních hodinách vzhledem k jejich věku a individuálním potřebám.
- Motivovat pedagogy k reflexi své práce a vzájemných vztahů.
- Zaměřit další vzdělávání pedagogů na metody a formy výchovné práce se staršími dětmi a řešení rizikových situací.
- Podporovat u dětí zdravý životní styl zajištěním vhodného složení jídelníčku s dostatkem potravin zejména pro starší děti.
- Plánovat týdenní programy s přihlédnutím k individuálním schopnostem, dovednostem a zájmům jednotlivých dětí a k naplňování dílčích cílů stanovených v programech rozvoje osobnosti dítěte.
- Doplnit didaktické a konstrukční pomůcky a hry pro nejmladší děti.
- Organizovat společná pravidelná setkání vedení zařízení s dětmi.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školského zařízení ve lhůtě do 10 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Ústecký inspektorát, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.u@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Úplné znění zřizovací listiny příspěvkové organizace Ústeckého kraje (č. j.: 94/2001, ze dne 10. 1. 2022) včetně Příloh č. 1 a 2 a Dodatku č. 40
2. Jmenování ředitelkou dětského domova s účinností od 1. 8. 2018 (jmenovací list ze dne 14. 6. 2018)
3. Výpisy z rejstříku škol a školských zařízení MŠMT (ze dne 1. 2. 2023)
4. Vnitřní řád dětského domova č. j.: DD/1828/2019 vydaný s platností od 1. 9. 2019
5. Dokumentace školní jídelny za období listopad a prosinec 2022 včetně jídelníčků
6. Organizační řád s platností od 1. 9. 2021 včetně změn
7. Aktualizace koncepčních záměrů dětského domova (ze dne 31. 5. 2021)
8. Školní vzdělávací program č. j.: DD/1604/2021 vydaný s účinností od 1. 9. 2021
9. Roční plán na školní rok 2022/2023 ze dne 31. 8. 2022
10. Provozní řád cvičného bytu ze dne 1.1. 2023
11. Dokumentace metodika prevence vedená ve školním roce 2022/2023
12. Celoroční plán, školní rok 2022/2023 včetně Plánu vzdělávání pedagogických pracovníků
13. Individuální plány vzdělávání zaměstnance včetně osvědčení DVPP
14. Kontrolní a hospitační činnost vedení dětského domova na školní rok 2022/2023
15. Záznamy z denních porad vychovatelů, porad vedení a porad celého dětského domova vedené ve školním roce 2022/2023
16. Elektronický systém vedení dokumentace (týdenní programy výchovně-vzdělávací činnosti, reedukační záznamy, programy rozvoje osobnosti dítěte, denní evidence)
17. Spisy dětí – vzorek
18. Personální dokumentace zaměstnanců ve vztahu k odborné kvalifikaci, psychické způsobilosti a trestní bezúhonnosti (vzorek)
19. Dodatek č. 7 k rozpisu pracovní doby vydaný s účinností od 1. 6. 2022
20. Rozpis evidence docházky – vzorek
21. Inspekční zpráva Čj. ČŠIU-821/20-U
22. Informace o přijatých opatřeních dle § 175 školského zákona (ze dne 26. 4. 2021)
23. Doplnění informace o přijatých opatřeních dle § 175 školského zákona (ze dne 27. 5. 2021)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Ústecký inspektorát, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.u@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Stanislava Kudrmannová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Stanislava Kudrmannová, v.r.

Mgr. Romana Vencová, školní inspektorka

Mgr. Romana Vencová, v. r.

Bc. Blanka Zoudunová, kontrolní pracovnice

Bc. Blanka Zoudunová, v. r.

Mgr. Ingrid Štroblová, odbornice v oblasti psychologie

Mgr. Ingrid Štroblová, v. r.

Bc. Blanka Kapounová, školní inspektorka

Bc. Blanka Kapounová, v.r.

V Ústí nad Labem 15. 3. 2023